

נשים בסוכה ולולב ושאר מצות

שוע"ר סי' יז

א נשים ועבדים פטורים מציצית, אפילו מתלבשים בטלית שיש בה ד' כנפות א"צ להטיל בה ציצית, מפני שמצות ציצית היא מצות עשה שהזמן גרמא, שהרי כסות לילה פטורה מן הציצית, וכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים ועבדים פטורים ממנה.

ג ומכל מקום אפילו נקבות וודאים ... אם ירצו להתעטף בציצית ולברך הרשות בידן כמו שנוהגין בשאר מצות עשה שהזמן גרמא, ויכולין לומר וצונו להתעטף בציצית, אע"פ שהן אינן מצווין, מפני שהאנשים מצווים על כך, וגם הן כשמקיימין מצות שהם פטורים מהם אעפ"י שאין להם שכר גדול כמצווה ועושה מכל מקום קצת שכר יש להם.

שוע"ר סי' ע

א נשים ... פטורים מקריאת שמע מפני שהוא מצות עשה שהזמן גרמא, שאין מצותה אלא בזמן שכיבה ובזמן קימה. ומכל מקום נכון הוא ללמדם שיקבלו עליהם עול מלכות שמים.

שוע"ר סי' קו

ב נשים ... אע"פ שפטורים מקריאת שמע חייבים בתפלה, מפני שהוא מצות עשה שלא הזמן גרמא, שזמני התפלה הם מדברי סופרים, ועיקר מצות התפלה היא מן התורה, שנאמר ולעבדו בכל לבבכם איזו עבודה שבלב זו תפלה, אלא שאין לה נוסח ידוע מן התורה ויכול להתפלל בכל נוסח שירצה ובכל עת שירצה, ומשהתפלל פעם אחד ביום או בלילה יצא ידי חובתו מן התורה. ועל פי סברא זו נהגו רוב הנשים שאינן מתפללין י"ח בתמידות שחר וערב, לפי שאומרות מיד בבקר סמוך לנטילה איזה בקשה ומן התורה יוצאות בזה, ואפשר שאף חכמים לא חייבו יותר. אבל יש אומרים שעיקר מצות תפלה היא מדברי סופרים ... חייבו אותן בתפלת שחרית ומנחה הואיל ותפלה היא בקשת רחמים וכן עיקר.

שוע"ר סי' רעא

ה נשים חייבות בקידוש היום בשבת מן התורה וביו"ט מדברי סופרים, ואע"פ שכל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות ממנה בקידוש היום חייבות, שנאמר זכור את יום וגו' ונאמר שמור את יום וגו' כל שישנו בשמירה ישנו בזכירה, והואיל והנשים מוזהרות בשמירתו להשמר בו מעשיית מלאכה שהיא מצות לא תעשה כל מלאכה וגו', וכל מצות לא תעשה אף שהזמן גרמא נשים מוזהרות בה, הרי הן מוזהרות ג"כ בזכירתו דהיינו קידוש היום.

שוע"ר סי' רצו

יט לדברי האומרים שעיקר הבדלה הוא מן התורה, שנאמר זכור את יום השבת לקדשו זכרהו בין בכניסתו בין ביציאתו כמו שנתבאר בסי' רע"א, הרי גם הנשים חייבות בהבדלה מן התורה כשם שחייבות בקידוש מן התורה ... אבל לדברי האומרים שמצות זכור אינה אלא בכניסת השבת ולא ביציאתו, ועיקר הבדלה אינה אלא מדברי סופרים, יש מי שאומר שהנשים פטורות ממנה, כמו שהן פטורות מכל מצות עשה שהזמן גרמא בין של תורה בין של דברי סופרים ... ויש חולקין ... הנשים עצמן יכולות להבדיל לעצמן אף אם הם פטורות כמו שהן יכולות לברך על כל מצות עשה שהזמן גרמא שמקיימות שאינה ברכה לבטלה כמו שנתבאר בסי' י"ז (ומכל מקום אין לאיש לצאת ידי חובתו בשמיעת הבדלה מאשה כדי לחוש לסברא הראשונה...).

שוע"ר סי' תעב

כה כל המצות הנוהגות בלילה זה אין חילוק בין אנשים לנשים, שאף שהנשים פטורות מכל מצות עשה שהזמן גרמא בין של תורה בין של דברי סופרים, אעפ"י חייבו אותן חכמים בכל הדברים שתקנו בלילה זה, לפי שאף הם היו באותו הנסח של יציאת מצרים. ובאכילת מצה הן חייבות מן התורה לפי שהוקשה מצות עשה של אכילת מצה למצות לא תעשה של אכילת חמץ.

שוע"ר סי' תפט

ב נשים ועבדים פטורים ממצוה זו מפני שהוא מצות עשה שהזמן גרמא, ובמקצת מדינות שמו הנשים מצוה זו עליהם חובה. ואין חשש איסור במה שהן מברכות עליה אף שהם פטורות ממנה עיין סי' י"ז.

שוע"ר סי' תקפח

ו ואלו הן הפטורים נשים ועבדים מפני שהיא מצות עשה שהזמן גרמא.

שוע"ר סי' תקפט

וכבר נתבאר בסי' י"ז דנהגו הנשים לברך על כל מצות עשה שהזמן גרמא, על כן גם כאן יברכו הנשים לעצמן, אבל אנשים לא יברכו להן אם כבר יצאו ידי חובתם ואינן תוקעים רק בשביל הנשים.

שוע"ר סי' תרמ

א נשים ועבדים פטורים מן הסוכה מפני שהוא מצות עשה שהזמן גרמא.

ב ואפילו נקבות וודאות אם ירצו לישב בסוכה ולברך הרשות בידם.

שו"ע סי' תרפט

הכל חייבים בקריאתה, אנשים ונשים ... ויש אומרים אם האשה קוראה לעצמה מברכת לשמוע מגילה, שאינה חייבת בקריאה.

ספר המנהגים חב"ד ע' 69

הבנות אין מדליקות בפני עצמן. אשה בעלה מוציאה.